

УДК 355.48((470+571):(477))

DOI: <https://doi.org/10.17721/2524-048X.2023.25.6>**Роман Офіцинський,**

д-р іст. наук, проф.,

Закарпатський інститут

післядипломної педагогічної освіти,

Ужгород, Україна

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0001-5050-5902>

РОСІЙСЬКА АГРЕСІЯ ПРОТИ УКРАЇНИ ВІД 2014 РОКУ ДОНИНІ: ПОЗИЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДИПЛОМАТІЇ

Анотація. Ця стаття присвячена сучасній російсько-українській війні, що розпочалася в лютому 2014 р. і триває досі. У відзначеному контексті привертається основна увага до інформаційно-роз'яснювальних зусиль української дипломатії, передусім міністерства закордонних справ України. Досліджується офіційна зовнішньополітична позиція держави України стосовно передумов, причин, перебігу і наслідків російської агресії. Головним чином висвітлено змістову діяльність української дипломатії – положення, аргументи, докази, що лягли в основу потужної підтримки України (як жертви російської агресії) провідними державами і міждержавними утвореннями. Задля досягнення цієї головної мети свого дослідження автор уважно проаналізував офіційний портал міністерства закордонних справ України, що пропонує світові перевірену інформацію (очищену від ворожих фальсифікацій) про російсько-українську війну. Вказане міністерство об'єктивно класифікувало збройну агресію Росії проти України як заздалегідь сплановану військову операцію, що розпочалася 20 лютого 2014 р. захопленням Кримського півострова. Українські дипломати справедливо переконують у тому, що сучасна війна Росії проти України є цивілізаційним конфліктом – боротьбою проти російського неоколоніалізму, між демократією та антидемократією. До найголовніших поточних цілей України належить звільнення окупованих територій, відновлення її територіальної цілісності, включно з Автономною Республікою Крим і містом Севастополь. Крім того, Росія повинна сплатити компенсації за завдані Україні руйнування, а російські військові злочинці мають понести належне покарання. Водночас Україна заслуговує дієвих міжнародно-правових гарантій своєї безпеки і повноправного членства в європейських та євроатлантичних союзах. Загалом же інформаційно-просвітницькі зусилля залишаються пріоритетним напрямком діяльності української дипломатії в умовах російської агресії проти України, а це предметне поле виправдано заслуговує надалі поглиблених практико-орієнтованих досліджень, найперше з акцентом на проблемні для офіційного Києва регіони – Африка, Близький Схід, Латинська Америка.

Ключові слова: російська агресія, гібридна війна, дипломатія, Крим, Донбас, Росія, Україна.

Актуальність і постановка проблеми. Вже побачило світ величезне число наукових публікацій, присвячених різним аспектам сучасної російсько-української війни, що розпочалася в лютому 2014 р. і триває досі. У доволі значному історіографічному доробку відбито, зокрема, довгостроковий вплив цієї війни на всю систему міжнародних відносин. Проте одночасно бачимо значно менший науковий інтерес у відзначеному контексті до інформаційних

зусиль та інтелектуальних здобутків української дипломатії, передусім міністерства закордонних справ України.

Вважаємо цілком актуальним комплексне питання про те, з якими аргументами на свій захист виступає послідовно перед світом Україна як жертва російської агресії. У зв'язку з тим варто найперше дослідити історичні джерела, що створені та представлені публічно згаданим міністерством і де всебічно відображено офіційну зовнішньополітичну позицію держави України для решти країн стосовно причин і перебігу російської агресії та її поточних оцінок і наслідків.

Аналіз досліджень і публікацій. У контексті нашого дослідження найперше слід узяти до уваги низку наукових праць таких істориків і політологів-міжнародників, як Василь Ільницький [4], Віталій Масненко [17], Юрій Офіцинський [8], Григорій Перепелиця [11], Лариса Якубова [15]. У цих роботах проаналізовано серйозні трансформації, що слугували наслідками російського вторгнення в Україну. Так, Л. Якубова зосередилась на сучасному феномені «поворотного тоталітаризму» в Російській Федерації з його абсурдною ієрархією «зовнішніх ворогів», в якій українці на другому місці після «колективного Заходу». Причому, як прогностично відзначає дослідниця, це справляє на Росію саморуйнівний вплив.

У своїх працях Ю. Офіцинський дослідив такі зовнішньополітичні питання, як: мирний план президента України Петра Порошенка, знищення російськими військовослужбовцями міжнародного пасажирського рейсу «Malaysia Airlines Flight 17», а також підписання Мінського протоколу (Мінськ-1) і Комплексу заходів щодо виконання Мінського протоколу (Мінськ-2) [9, с. 195–231; 19, с. 230–244]. Автор окремо наголосив, що країни-гаранти не виконали перед Україною безпекових зобов'язань згідно з Будапештським меморандумом, дієво не покарали Росію як країну-агресора за грубі порушення міжнародного права [10].

У найновіших тематичних дослідженнях відзначено фундаментальний вплив російсько-української війни на ідею нового світового порядку. Цілком логічно стверджується, що українська дипломатія найперше мусить зміцнювати антипутінську коаліцію, наближаючи неминучу перемогу України [11]. Для неї важливо знайти гідне місце і не опинилися на периферії зауваженого нового світового порядку, як суголосно зазначено в доповідях незалежних аналітичних центрів «Український Інститут Майбутнього» і «Центр Разумкова» (м. Київ) [3; 6]. У них доречно рекомендується офіційному Києву розширити можливості публічної дипломатії, як-от: прямі звернення української влади до світової

громадськості – політиків, діячів освіти, науки, культури, спорту, священників, підприємців, студентів та ін.

Під кутом солідарної точки зору американських дослідницьких центрів «RAND» і «Фонд Карнегі за міжнародний мир», неспровоковане вторгнення Росії в Україну спричинило регіональну нестабільність в Європі з глобальними наслідками [18; 20]. Згідно з їхніми висновками, Сполучені Штати матимуть кращу позицію для захисту Тайваню в майбутньому, позаяк Україна служить взірцем тотальної стійкості до демократії та протидії ворожому втручання.

Учені німецького фонду «Наука і політика» ретельно ведуть аналітичне досє «Війна Росії проти України та її наслідки» за багатьма напрямками, закономірно підкреслюючи, що загарбницька російська агресія переорієнтувала глобальну безпекову, енергетичну і продовольчу політику [21]. Через те, як зі свого боку слушно наголошено в дослідженні «Міжнародного інституту стратегічних досліджень» (м. Лондон), сучасна західна зброя стала ключовим елементом стратегії України [16].

Загалом у відзначених вище наукових публікаціях бачимо стійкі зацікавлення зовнішньополітичною проблематикою сучасної російсько-української війни, проте залишаються непрояснені питання. Одне з них пропонується розглянути детальніше.

Метою цієї статті, власне, є висвітлення змістової складової повсякденної діяльності української дипломатії, тобто її інтелектуальних конструкцій – положень, аргументів і доказів, що лягли в основу потужної підтримки України (як жертви російської агресії) провідними державами і міждержавними утвореннями.

Виклад основного матеріалу. Задля досягнення зауваженої мети найкращим і найповнішим джерельним ресурсом є офіційний портал міністерства закордонних справ України [7]. Особливо звертаємо увагу на такі заставки (директиви) головної сторінки цього порталу, як «Протидія агресії РФ», «Про війну в Україні», «UNITED24», «Stopfake», «Let My People Go» та ін. Показовими є значні за обсягом «Ключові питання та відповіді про російську агресію» [5]. Зокрема, слід уважно проаналізувати детальну відповідь української дипломатії на слушне запитання від цільової та масової аудиторій будь-якої країни світу: «Коли і як розпочалася російська агресія проти України?».

У цій відповіді чітко й об'єктивно зазначено, що збройна агресія Росії проти України була спланована заздалегідь як військова операція, а розпочалася 20 лютого 2014 р. із захоплення Кримського півострова. Ідеться

про тимчасову окупацію Автономної Республіки Крим і міста Севастополь. Наступним етапом російської агресії стала війна на українському Донбасі – в окремих районах Донецької та Луганської областей. При цьому Росія порушила цілком визначальні норми міжнародного права. Як наслідок, міжнародне співтовариство послідовно ухвалює важливі рішення на підтримку територіальної цілісності України в рамках її визнаних кордонів.

Розглядаючи питання «Що сталося 24 лютого 2022 року?» [5], українські дипломати теж нагадують тривалу підготовку РФ до нового етапу агресії проти України. Адже від листопада 2021 р. Росія накопичувала свої війська на російсько-українському і російсько-білоруському кордонах. Близько четвертої години ранку 24 лютого 2022 р. Москва розпочала «спеціальну військову операцію» для «демлітаризації та денацифікації України» – широкомасштабне вторгнення з боку РФ, Білорусі та тимчасово окупованого Кримського півострова. Однак сили оборони України зламали російський план «бліцкригу».

Особливо підкреслено на чисельності російських окупаційних підрозділів – сухопутних, морських, повітряних. До широкомасштабної агресії проти України Росія залучила майже 330 тис. осіб, у т.ч. близько 220 тис. військовослужбовців. Вони вчинили воєнні злочини і злочини проти людяності: масові вбивства цивільних, руйнування інфраструктури, депортації населення. Загалом Росія захопила й утримувала близько 20% території України.

Показуючи «Вплив і наслідки війни РФ проти України на європейську та світову безпеку», українські дипломати наполягають на тому, що сучасна війна Росії проти України є не лише регіональним, але й цивілізаційним конфліктом – проти російського неокolonіалізму. Власне, демократична Україна захищає не тільки свою незалежність, але й увесь світ ліберальної демократії. Причому російський рашизм типологічно близький до німецького нацизму. В основі цих ідеологій лежить імперський шовінізм. Рашизм загрожує не лише Україні, а глобально, наприклад, продовольчою кризою в світі, політичною нестабільністю в країнах Азії та Африки [2].

Цілком природно, що українські дипломати багато уваги приділяють і такому важливому питанню, як «Цілі України у війні та після неї» [5]. Мова йде, по-перше, про звільнення окупованих територій, відновлення територіальної цілісності України, включно з окупованими в 2014 р. частинами Донецької та Луганської областей, Автономною Республікою Крим і містом Севастополь. По-друге, РФ повинна сплатити компенсації за завдані Україні руйнування, а російські військові злочинці мають понести належне покарання.

По-третє, Україна заслуговує на дієві міжнародно-правові гарантії своєї безпеки і на повноправне членство в європейських та євроатлантичних союзах.

Щодо переговорів. Офіційний Київ наполягав, що не розглядав будь-яких поступок щодо Криму, кажучи, що для міжнародного права нема жодної різниці між Херсоном і Севастополем, що Росія мусить вивести окупаційні війська з території України у міжнародно визнаних кордонах.

У структурному вимірі актуальна проблема під назвою «Тимчасова окупація АР Крим та м. Севастополь» [14] традиційно подається українською дипломатією через призму історичного екскурсу, хронологію окупації Криму та її наслідків, заснування і значення діяльності Кримської платформи. Акцентується, зокрема, на безпідставному звинуваченні радянською владою в колабораціонізмі з гітлерівцями всього кримськотатарського народу. У травні 1944 р. з Криму було депортовано понад 200 тис. осіб. Це – геноцид, під час якого загинуло 20–25% кримських татар. Наголошено, що при входженні Криму до складу України в 1954 р. дотримано належних правових вимог. Сам же міф про споконвічну «російськість» Криму не витримує жодної критики.

Російська окупація Кримського півострова датується 20 лютого – 25 березня 2014 р., тобто від перших випадків протиправного перетину збройними силами РФ державного кордону України в районі Керченської протоки до захоплення останньої української військової частини в Криму – тральщика «Черкаси». Натомість 24 лютого 2022 р. цей півострів послужив базою РФ для повномасштабного вторгнення на південь України. Наслідками російської окупації Криму стали масові порушення прав людини. Росія незаконно утримує понад 120 громадян України, здебільшого кримських татар за сфабрикованими обвинуваченнями в екстремізмі та тероризмі. РФ позбавила етнічних українців і кримських татар права на освіту рідною мовою. У 2014–2021 рр. число учнів, які навчалися українською, зменшилася в 63 рази – від 13,6 тис. осіб до 214 осіб. Кримськотатарською нині навчаються лише 6,7 тис. учнів з понад 200 тис., або 3% [14].

На Кримському півострові РФ системно витісняє громади (парафії) Православної церкви України, Свідків Єгови, мусульман. Через те, наприклад, у 2014–2022 рр. Кримська єпархія Православної церкви України зменшилася від 45 парафій та 14 священнослужителів до 7 парафій та 4 священнослужителів. Фактично РФ зруйнувала тут усю систему національних інституцій кримських татар. Водночас відбувається прискорена мілітаризація півострова, де вже в 2021 р. чисельність російських військовослужбовців зростає до 41 тис. осіб, або в 3,3 рази порівняно з показниками на початку 2014 р. – 12,5

тис. осіб. Ось чому Генеральна асамблея ООН від 2018 р. ухвалює щорічні резолюції «Проблема мілітаризації Автономної Республіки Крим та м. Севастополь, Україна, а також частин Чорного і Азовського морів».

На тимчасово окупованому півострові РФ систематично грубо порушує міжнародне гуманітарне право, зокрема примусово змінюючи його демографічно і колонізуючи. Найперше Росія витісняє звідти нелояльних мешканців. Окупований Крим уже покинули з цих мотивів близько 64 тис. осіб станом на грудень 2021 р. Натомість РФ перемістила до Криму понад 1 млн власних громадян. Усупереч міжнародному праву станом на кінець 2021 р. до збройних сил РФ призвали понад 34 тис. українських громадян – мешканців Криму. Там ведеться тотальна мілітаризація освіти і пропаганда війни, що охоплює понад 200 тис. дітей [14].

Для деокупації Криму Україна ініціювала міжнародну координаційно-консультативну Кримську платформу. Її установчий саміт відбувся в Києві 23 серпня 2021 р. за участі 47 держав і міжнародних організацій. Кримська платформа зосереджена на п'яти пріоритетах: невизнанні анексії Криму Російською Федерацією, посиленні санкцій проти РФ, захисті свободи судноплавства в Чорному й Азовському морях, дотриманні міжнародного гуманітарного права, подоланні негативного впливу тимчасової окупації Криму на економіку і довкілля регіону. У зв'язку з тим, починаючи від 27 березня 2014 р., Генеральна асамблея ООН щорічно ухвалює резолюції щодо територіальної цілісності України, а також проводить повноцінні дебати з усього комплексу проблем щодо російської агресії проти України.

Починаючи від березня 2014 р., країна-агресор РФ стала об'єктом міжнародної політики економічних обмежень (санкцій), які застосовані до конкретних фізичних та юридичних осіб. Поступово розширювалися санкційні списки США та Євросоюзу саме за підрив суверенітету і територіальної цілісності України в 2014–2022 рр. На початку липня 2022 р. режим персональних санкцій ЄС стосувався близько 1,2 тис. фізичних і ста юридичних осіб. Ішлося про замороження активів й обмеження права на в'їзд у держави ЄС [13].

Важливим напрямком діяльності української дипломатії є постійна інформаційно-просвітницька діяльність. Не випадково на офіційному порталі міністерства закордонних справ України розміщено покликання «Війна в Україні» – war.ukraine.ua. Це офіційний веб-сайт України, що фінансується спільно з Європейським Союзом, Великою Британією та Сполученими Штатами. На головній сторінці видно ключовий заголовок англійською мовою

«Russia invaded Ukraine» («Росія вторглася в Україну») і підзаголовок «Why does this matter to the world?» («Чому це важливо для світу?»). Загалом же розміщені матеріали подаються (дублюються) дев'ятьма мовами – англійською, арабською, іспанською, італійською, китайською, німецькою, російською, тайською, французькою [12].

«UNITED24» – інша платформа, якою опікуються українські дипломати, створена для співпраці з благодійними фондами, донорами, публічними особами [1]. Вона дозволяє за один клік зробити благодійний внесок із будь-якого куточка світу на підтримку України, що воює з Росією – державою-агресором.

Висновки. Підсумуємо положення української дипломатії, що в основі потужної міжнародної підтримки України як жертви російської агресії. В аналітичних матеріалах, що розміщені багатьма мовами на офіційному порталі міністерства закордонних справ України, об'єктивно класифіковано збройну агресію Росії проти України як заздалегідь сплановану військову операцію, що розпочалася 20 лютого 2014 р. Резонно зауважено, що ця агресія проходить де-факто в три етапи: захоплення Кримського півострова; війна в окремих районах Донецької та Луганської областей; широкомасштабне вторгнення (від 24 лютого 2022 р. донині).

Міністерство закордонних справ України як інституційна структура вжило чимало зусиль щодо поширення в світі перевіреної інформації (очищеної від ворожих фальсифікацій) про російсько-українську війну з метою зміцнення і розширення міжнародної коаліції з допомоги своїй державі, що чинить героїчний опір агресорові. Українські дипломати справедливо і наполегливо переконують у тому, що сучасна війна Росії проти України є цивілізаційним конфліктом – боротьбою проти російського неокolonіалізму, між демократією та антидемократією (авторитарними і тоталітарними режимами).

Як послідовно доводиться, до найголовніших поточних цілей України належить звільнення окупованих територій, відновлення її територіальної цілісності, включно з Автономною Республікою Крим і містом Севастополь. Крім того, Росія повинна сплатити компенсації за завдані Україні руйнування, а російські військові злочинці мають понести належне покарання за рішеннями міжнародних судів (трибуналів). Водночас Україна заслуговує дієвих міжнародно-правових гарантій своєї безпеки і повноправного членства в європейських та євроатлантичних союзах у найближчій перспективі.

Загалом же в такому непохитному і конструктивному руслі інформаційно-просвітницькі зусилля залишаються пріоритетним напрямком діяльності

української дипломатії в умовах російської агресії проти України. Тож виправдано це предметне поле заслуговує надалі поглиблених практико-орієнтованих досліджень, найперше з акцентом на проблемні для офіційного Києва регіони – Африка, Близький Схід, Латинська Америка.

Список використаних джерел та літератури:

1. Допомогти Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://u24.gov.ua/uk> (Дата доступу: 31.05.2023). – Назва з екрану.
2. Загроза продовольчій безпеці світу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mfa.gov.ua/zagroza-prodovolchij-bezpeci-svitu> (Дата доступу: 31.05.2023). – Назва з екрану.
3. Зовнішня політика України в умовах війни: особливості та пріоритети. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://razumkov.org.ua/images/2023/05/15/2023-MATRA-I-KVARTAL-6.pdf> (Дата доступу: 31.05.2023). – Назва з екрану.
4. Ільницький В. Російська пропаганда як елемент підготовки до збройної агресії проти України / В. Ільницький, В. Старка, М. Галів // Український історичний журнал. – 2022. – Ч.5. – С. 43–55.
5. Ключові питання та відповіді про російську агресію [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mfa.gov.ua/klyuchovi-pitannya-ta-vidpovidi-pro-rosijsku-agresiyu> (Дата доступу: 31.05.2023). – Назва з екрану.
6. Куса І. Якою має бути зовнішня політика України після війни / І. Куса [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://uifuture.org/publications/yakoju-maye-butyu-zovnishnya-polityka-ukrayiny-pislya-vijny/> (Дата доступу: 31.05.2023). – Назва з екрану.
7. Міністерство закордонних справ України. Офіційний портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mfa.gov.ua/> (Дата доступу: 31.05.2023). – Назва з екрану.
8. Офіцинський Ю. Початок російської агресії в Крим очима світової спільноти (20–28 лютого 2014 р.) / Ю. Офіцинський // Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Історичні науки. – 2015. – №4. – С. 67–76.
9. Офіцинський Ю. Сучасна російсько-українська війна (за матеріалами газети «The New York Times» 2013–2017 років) / Ю. Офіцинський. – Ужгород: РІК-У, 2018. – 312 с.
10. Офіцинський Ю. Оцінка війни на Донбасі вчених і колишніх політиків на сторінках газети «The New York Times» (12 лютого 2015 – 30 квітня 2018 рр.) / Ю. Офіцинський // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Історія. – 2022. – №1. – С. 82–89.
11. Перепелиця Г. Українська дипломатія в умовах російсько-української війни / Г. Перепелиця // Україна дипломатична. – 2022. – Вип. XXIII. – С. 276–295.
12. Про війну в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://war.ukraine.ua/> (Дата доступу: 31.05.2023). – Назва з екрану.
13. Санкції проти РФ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mfa.gov.ua/sankciyi-proti-rf> (Дата доступу: 31.05.2023). – Назва з екрану.
14. Тимчасова окупація АР Крим та м. Севастополь [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mfa.gov.ua/timchasova-okupaciya-ar-krim-ta-m-sevastopol> (Дата доступу: 31.05.2023). – Назва з екрану.
15. Якубова Л. Онтологія рашизму: Україна як alter ego Росії / Л. Якубова // Український історичний журнал. – 2022. – Ч.4. – С. 78–92.
16. Gady F.-S. Ukraine's Strategy of Attrition / F.-S. Gady, M. Kofman [Electronic resource]. – Mode of access: <https://www.iiss.org/online-analysis/survival-online/2023/04/ukraine-strategy-of-attrition/> (Last access: 31.05.2023). – Title from the screen.
17. Masnenko V. Identity transformation of the Ukrainian Donbas: from the «wild field» to Russian occupation / V. Masnenko, V. Telvak, B. Yanyshyn // Analele Universității din Craiova. Istorie. – 2021. – №2. – P. 101–114.

18. Mitre J. How the Ukraine War Accelerates the Defense Strategy / J. Mitre [Electronic resource]. – Mode of access: https://www.rand.org/pubs/external_publications/EP70029.html (Last access: 31.05.2023). – Title from the screen.

19. Ofitsynskyy Yu. The Estimation of the War in Donbas by Scientists and Former Politicians on the Pages of the Newspaper The New York Times (March 1, 2014 – February 11, 2015) / Yu. Ofitsynskyy // East European Historical Bulletin. – 2020. – №15. – P. 230–244.

20. Romanyshyn Iu. Ukraine's Total Democratic Resilience in the Shadow of Russia's War / Iu. Romanyshyn [Electronic resource]. – Mode of access: <https://carnegieeurope.eu/2023/04/04/ukraine-s-total-democratic-resilience-in-shadow-of-russia-s-war-pub-89440> (Last access: 31.05.2023). – Title from the screen.

21. Russlands Krieg gegen die Ukraine und seine Folgen [Electronic resource]. – Mode of access: <https://www.swp-berlin.org/themen/dossiers/russlands-krieg-gegen-die-ukraine> (Last access: 31.05.2023). – Title from the screen.

References:

1. *Dopomohty Ukraini*. Retrieved from: <https://u24.gov.ua/uk> [In Ukrainian].
2. *Zahroza prodovolchii bezpetsi svitu*. Retrieved from: <https://mfa.gov.ua/zagroza-prodovolchij-bezpeci-svitu> [In Ukrainian].
3. *Zovnishnia polityka Ukrainy v umovakh viiny: osoblyvosti ta priorityty*. Retrieved from: <https://razumkov.org.ua/images/2023/05/15/2023-MATRA-I-KVARTAL-6.pdf> [In Ukrainian].
4. Pnytskyi, V., Starka, V., & Haliv, M. (2022). Rosiiska propaganda yak element pidhotovky do zbroinoi agresii proty Ukrainy. *Ukrainskyi istorychnyi zhurnal*, 5, 43–55 [In Ukrainian].
5. *Kliuchovi pytannia ta vidpovidi pro rosiisku ahresiiu*. Retrieved from: <https://mfa.gov.ua/klyuchovi-pitannya-ta-vidpovidi-pro-rosijsku-agresiyu> [In Ukrainian].
6. Kusa, I. (2023). *Yakoiu maie buty zovnishnia polityka Ukrainy pislia viiny*. Retrieved from: <https://uifuture.org/publications/yakoyu-maye-but-y-zovnishnya-polityka-ukrayiny-pislyavijny/> [In Ukrainian].
7. *Ministerstvo zakordonnykh sprav Ukrainy. Ofitsiyni portal*. Retrieved from: <https://mfa.gov.ua/> [In Ukrainian].
8. Ofitsynskyy, Yu. (2015). Pochatok rosiiskoi ahresii v Krym ochyma svitovoi spilnoty (20–28 liutoho 2014 r.). *Visnyk Luhanskoho natsionalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka. Istorychni nauky*, 4, 67–76 [In Ukrainian].
9. Ofitsynskyy, Yu. (2018). *Suchasna rosiisko-ukrainska viina (za materialamy hazety «The New York Times» 2013–2017 rokiv)*. Uzhhorod: RIK-U [In Ukrainian].
10. Ofitsynskyy, Yu. (2022). Otsinka viiny na Donbasi vchenykh i kolyshnykh politykiv na storinkakh hazety «The New York Times» (12 liutoho 2015 – 30 kvitnia 2018 rr.). *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu. Serii: Istorii*, 1, 82–89 [In Ukrainian].
11. Perepelytsia, H. (2022). Ukrainska dyplomatyia v umovakh rosiisko-ukrainskoi viiny. *Ukraina dyplomatychna, XXIII*, 276–295 [In Ukrainian].
12. *Pro viinu v Ukraini*. Retrieved from: <https://war.ukraine.ua/> [In Ukrainian].
13. *Sanktsii proty RF*. Retrieved from: <https://mfa.gov.ua/sankciyi-proti-rf> [In Ukrainian].
14. *Tymchasova okupatsiia AR Krym ta m. Sevastopol*. Retrieved from: <https://mfa.gov.ua/timchasova-okupaciya-ar-krim-ta-m-sevastopol> [In Ukrainian].
15. Yakubova, L. (2022). Ontolohiia rashyzmu: Ukraina yak alter ego Rosii. *Ukrainskyi istorychnyi zhurnal*, 4, 78–92 [In Ukrainian].
16. Gady, F.-S., & Kofman, M. (2023). *Ukraine's Strategy of Attrition*. Retrieved from: <https://www.iiss.org/online-analysis/survival-online/2023/04/ukraine-strategy-of-attrition/> [In English].
17. Masnenko, V., Telvak, V., & Yanyshyn, B. (2021). Identity transformation of the Ukrainian Donbas: from the «wild field» to Russian occupation. *Analele Universității din Craiova. Istorie*, 2, 101–114 [In English].

18. Mitre, J. (2023). *How the Ukraine War Accelerates the Defense Strategy*. Retrieved from: https://www.rand.org/pubs/external_publications/EP70029.html [In English].
19. Ofitsynskyy, Yu. (2020). The Estimation of the War in Donbas by Scientists and Former Politicians on the Pages of the Newspaper The New York Times (March 1, 2014 – February 11, 2015). *Skhidnoievropeiskyi istorychnyi visnyk – East European Historical Bulletin*, 15, 230–244 [In English].
20. Romanyshyn, Iu. (2023). *Ukraine's Total Democratic Resilience in the Shadow of Russia's War*. Retrieved from: <https://carnegieeurope.eu/2023/04/04/ukraine-s-total-democratic-resilience-in-shadow-of-russia-s-war-pub-89440> [In English].
21. *Russlands Krieg gegen die Ukraine und seine Folgen*. Retrieved from: <https://www.swp-berlin.org/themen/dossiers/russlands-krieg-gegen-die-ukraine> [In German].

Roman Ofitsynskyy,

Dr. Habil. (History), Professor,

*Transcarpathian Institute of Postgraduate Pedagogical Education,
Uzhhorod, Ukraine*

**RUSSIAN AGGRESSION AGAINST UKRAINE FROM 2014 TO THE
PRESENT: POSITION OF UKRAINIAN DIPLOMACY**

Abstract. *This article is devoted to the modern Russian-Ukrainian war, which began in February 2014 and is still ongoing. In this context, attention is drawn to the informational and explanatory efforts of Ukrainian diplomacy, primarily the Ministry of Foreign Affairs of Ukraine. The official foreign policy position of the state of Ukraine regarding the prerequisites, causes, course and consequences of Russian aggression is investigated. Mainly, the substantive activity of Ukrainian diplomacy is highlighted – the provisions, arguments, and evidence that formed the basis of the powerful support of Ukraine (as a victim of Russian aggression) by leading states and intergovernmental organizations. In order to achieve this main goal of his research, the author carefully analyzed the official portal of the Ministry of Foreign Affairs of Ukraine. The specified ministry objectively classified Russia's armed aggression against Ukraine as a pre-planned military operation that began on February 20, 2014, with the seizure of the Crimean peninsula. Ukrainian diplomats are rightly convinced that Russia's modern war against Ukraine is a civilizational conflict – a struggle against Russian neo-colonialism. The most important current goals of Ukraine include the liberation of the occupied territories, restoration of its territorial integrity, including the Autonomous Republic of Crimea and the city of Sevastopol. In addition, Russia must pay compensation for the destruction caused to Ukraine, and Russian war criminals must be properly punished. At the same time, Ukraine deserves effective international legal guarantees of its security and full membership in the European and Euro-Atlantic unions. In general, informational and educational efforts remain a priority area of activity of Ukrainian diplomacy in the conditions of Russian aggression against Ukraine.*

Keywords: *Russian aggression, hybrid war, diplomacy, Crimea, Donbas, Russia, Ukraine.*

Надійшла до редколегії 17.04.2023